

הדמים בואדי-סליב עמדה בוקציה

פת חיצי-הלעה, הנהוגים במקרים כאלה בכל אסיפה פוליטית בארץ. מאוחר יותר הסביר רה המשטרה, כי נכנסה לפעולה, משום שה קהל שהתאסף בחוף ניסה למנוע את השמעת דברי הנואמים. הגיב על כך אחד מחברי ועד הארגון: "אילו באמת רצינו להפסיק את הדיבורים, היינו צריכים בסך הכל לחתוך את חוטי-החשמל של הרמקולים."

תצעק כאן, פנה לארגון. הם יסבירו לך. אך דבריהם הרגע לא עזרו. הצעקות עשו את שלהן; הקהל החל מתרגש וצועק.

★ ★ ★

המזכורת נסגרה

משטרה, שעד כה עמדה בשקט מן הצד, נכנסה עתה לפעולה. "להתפורר!" צוה השוטרים, "אתם מפריעים לסדר!" סמל חרדל, המוכר היטב לבני השכונה ואשר לא פעם התווכח אתם והשפיע עליהם שלא יסתבכו במצעים פזיזים, ניגש לאחד מן הקהל. היה זה צעיר בשם אברהם רחמי, בעל עבר פלילי שחזר למוטב, והתבלט בשכונה כאדם חרוץ. חרדל דחף אותו הצידה. "הסתלק מכאן!" פקד עליו.

רחימה לא הסתלק, גם יתר הנאספים סרו בו להתפורר. "ואת אסיפה חופשית, לא?" שאלו. "בשביל מה שמו רמקול בחוף? רו צים לשמוע!" ההתנצחויות בין חוליית המשטרה לבין הקהל התחממו והלכו. "בוז למי פאני!" קרא משהו. מקהלה פתחה אחריו בקריאות-נגאי, הטביעה את קול הנואם.

לא ברור מה קדם למה: פיזור הקהל בי כוח על-ידי השוטרים, או דיוו האבן הראי שונה על הקולנוע. מכל מקום, בשניות סועות רות אלה, ניצתה האש שנית בואדי סליב. האסיפה הבלתי-חשובה עשתה את שלה. הפרובוקציה הצליחה.

מפקד חוליית המשטרה הורה לאנשיו לסגת. ברגעים אלה עוד ניסו כמה מפעילי הארגון — ביניהם, כנראה, דויד בן-הרוש — לשכנע את הקהל להתפורר בשקט. אך לשוא. קריאות-הנגאי וניפונף האגרופים נמשכו. הקהל, שמנה כמה עשרות, לא הרגיש כי אותה שעה נסגרים עליו סורגי המלכודת. עשרות גיפיים, טנדרים וניירות תפסו עמדות מסביב לשכונה כולה. שרשרת של כמה מאות שוטי רים, חבושים קובעי-פלדה ומוזינים באלות ומגיני מתכת, החלה מתהדקת מכל העברים.

הפקודה שניתנה להם מפי יששכר שפי, מפקד נפת חיפה: לפזר את המתקללים בי כוח הורוץ. השוטרים מילאו את הפקודה עד תום. הם הסתערו באלות מונפות על הקהל שהתאסף בפתח הקולנוע, וכאשר נתקלו במי שר אבנים השיבו ברגימה-נגדית. את כל מי שתפסו ליתוך מכונת משטרה.

בן הרוש מובל לשופכת

בתחנת משטרה אי.ס.ס. באיכוח המשטרה הכריז, כי כוונתו להיחזק את המנהיג המרוקאי במעצר עד לעריכת המשפט, ועל-ידי כך יימנע ליכוד התושבים.

ערים קידמן את פניהם בקריאות בוז ובקי ללות. מכמה גגות הומטרו עליהם אבנים. השוטרים פתחו בהסתערות על כל קבוצה שהתגודדה בסימטות, התנפלה על כל מי שנקלע לדרכה. מן הגגות המשיך ליפול עליהם מטר של אבנים, לבנים, קרשים ובקבוקי קים. השוטרים השיבו ברגימה משלהם, עד שניתנה להם פקודה לתפוס את הגגות.

הם סיפסו על הגגות, עברו מבית לבית עד שכבשו את כל העמדות האסטרטגיות. אור רות השכונה כונו כולם, הדלתות והחלונות הגופה, הרחובות התרוקנו לחלוטין מבני אדם. עוברי-אורח אמיצים או טיפשים זכו לטיפול חסר-רחמנות, הושלכו למכונת ונל-קחו למעצר. צנתן שהאמין כי מדוי יגנו עליו, למד במהרה כי טעה. הוא הוכה כה לכה, הושלך אף הוא למכונת. אולם גם מקרים בודדים אלה נפסקו ואדי סליב שקע בדממה ובאפילה.

היה זה מצב מתאים להפעלת החלק השני של תוכנית המשטרה. עם רשימות ביד, עבדו יחידות מוגברות בין הבתים, עצרו כל מי שנקבע מראש כמסוכן. שיא המצוד הלילי לי הגורא היה מעצרו של דויד בן-הרוש (ראה עמודים 7-6).

★ ★ ★

שוטר מנער מזרון חי

מחרת בבוקר התחדשו קרבות-הרחוב. קול ישראל אמנם הודיע כי בואדי סליב שורר שקט, אך השוטרים במקום ידעו אחרת. בבתי-הכנסת קמו המתפללים ותבעו את שיתרו 50 העצורים של הלילה. מש לחת נכבדים הביאה משאלה זו בפני מפקד די המשטרה, אך שבה לוואי בידי ריקות. בשעה 11 התארגנה לפתע הפגנה של נערי רים וילדים. הם עברו בסך, הסתפקו בהשמת צעקות. אולם מהתפוררו שוב בסימטות, החלה רשת השידור של הניידות מעי בירה הודעות תכופות: "זורקים אבנים!" "קבוצה מתקדמת ברחוב קיבוץ גליות. זורקים אבנים!" המשטרה הסתדרה בשרשרות, לרוחב הרחובות, הסתערה גלי-גלים על הרוגמים. הרוגמים, אחרי שידו מטח אחד, נסוגו ונעלמו בסימטות; גלי המשטרה התנפצו על חלל ריק.

חלון נפתח לשניות ספורות ואשה שפכה דלי מים על ראשי השוטרים הנסוגים. מגג סמוך יללו תריסר נשים: "בושה לכם! תתביישו! את מי באתם להרוג — ילדים?" צעיר בכגדי-שבת התייצב בפני השוטרים, החל צעק עליהם. בלי היסוס הרים אחד השוטרים את אלתו הכבודה, הנחיתה על מר תנו של הצעיר. זה התכופף אחוז-כאבים. האלה נחתה שוב, הפעם על הגב. הצעיר נפל ארצה, ושוב מהלומת אלה. השוטר עשה את המלאכה בשיטתיות, כמעט מבלי להתרגש. כמו עקרת-בית הניצרת מזרון.

כעבור שעתיים פסקו הקרבות. נראה היה כי התושבים עייפו כבר מן ההתמודדות הבלתי-שזהה. אך מפה לאוזן עברה בין התרשימים ידיעה: מתכנסים אחרי התפילה ליד בית-הכנסת. מתחת למעטה השקט החבש הצעד הבא והסופי במאורעות השבת השחורה.

אך לא לפני שהנחיתו עליו כמה מכות.

★ ★ ★

עתונאים כזואים בקולנוע

תוך הקולנוע ישבו אותה שעה כמה עתונאים. הם שמעו על פרוץ התיגרות בחוף, רצו לראות מה קורה. אך בפתח האולם עמדו סדרני הפועל. "אין לכם מה לצאת החוצה!" ובמשך רבע שעה מנעו מהם לצאת. כאשר שיחררו אותם לבסוף, שרר בחוף שקט.

שפי, שחגר אקרה למותניו, הודיע בשבבי עות-רצון לעתונאים, כי כמה "בריונים" ניסו לפרוץ את דלת בנק לאומי במקום, ושבי רו את שמשות קולנוע חדר, ועל כן נאלצה המשטרה להיכנס לפעולה ולהשליט סדר. הניידות היו מלאות עצורים, רובם צעירים, שנשבעו בקול רם כי לא השתתפו במהומה. ליד המכונת עמדה אמו של נער, התחננה לפני השוטרים שישחררו את בנה. הבכי לא עזר. הניידת זוה לעבר המטה. תחת כל ניידת שעוברה את הסביבה הגיעו שלוש אחרות, כולן מלאות שוטרים מוזינים באלות ומגינים, ועם רצחני בעיניהם.

קרב קולנוע נכתיים, אולם היתה זו רק התחלתה של השבת השחורה של ואדי סליב. מחלקות של שוטרים במדים פלשו בשיטתיות אל לב סימטות השכונה. בחורים, נשים ונע

הוא לחזיק את הקרשים והמוטות, שמהם תלויות האנטינות של מכשירי הרדיו בבית, חביות אלה הוצגו על-ידי המשטרה כמצבויי אבנים של התושבים, שהוכנו מראש לקראת ההתנגשות במשטרה.

על גג אחד הבתים של ואדי סליב, בתמונה נראים תפקידן של אבנים אלה

הכובשים בפעולה

אזות בבירור שלוש חביות, מלאות אבנים.